

การส่งเสริมการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัย จังหวัดนครนายก A strategy to Develop Nakhon Nayok to Become a Destination for Sports Tourism in the Adventure Dimension

พรทิพย์ รุ่งเรือง¹ และ ชวลีย์ ณ ถาลง²

Pornthip Rungruang and Chawalee Na Thalang

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหา และอุปสรรคการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัย จังหวัดนครนายก 2) เพื่อประเมินศักยภาพความสามารถดึงดูดใจ การเข้าถึง สิ่งอำนวยความสะดวก การบริหารจัดการ ที่พัก และกิจกรรมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัยจังหวัดนครนายก การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informants) คือหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานเอกชน นักวิชาการจำนวน 15 คน โดยใช้เครื่องมือคือการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) แบบกึ่งมีโครงสร้างจากข้อมูลด้านศักยภาพการท่องเที่ยว ข้อมูลด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว และข้อมูลสภาพปัญหาและอุปสรรค การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) และนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหาจัดความสำคัญ จัดกลุ่มเนื้อหา การวิเคราะห์จำแนกสรุปประเด็นสำคัญและการวิเคราะห์ swot analysis

ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพปัญหา ของการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัยจังหวัดนครนายก ได้แก่ ระบบคมนาคมขนส่งสาธารณะไม่ทั่วถึงทั้งจังหวัด และปัญหาการจราจรเพราะมีการใช้ยานพาหนะส่วนตัวมาก ทั้งก่อนและไม่สะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวที่ไม่มียานพาหนะส่วนตัว ด้านอุปสรรค คือ ขาดการทำงานแบบบูรณาการและขาดเป้าหมายทิศทางที่สอดคล้องกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว 2) จังหวัดนครนายก มีศักยภาพการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัย ในด้านดึงดูดใจคือ ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารจัดการ ในขณะที่ศักยภาพด้านที่พัก ด้านการเข้าถึง และด้านกิจกรรมควรปรับปรุง การวิเคราะห์ swot analysis มากำหนดเป็นกรอบการสังเคราะห์ด้วยเทคนิค tows matrix analysis เพื่อนำเสนอในรูปแบบโมเดล paradigm ได้แก่ การเข้าถึง (accessibility) กิจกรรม (activity) ความคาดหวัง (anticipation) พัฒนาธุรกิจที่พักแรม (place) บุคลากรด้านการบริการ (people) พัฒนาการทำงาน (policy) พัฒนาโครงสร้างแผนงานชัดเจนเป็นระบบ (plan) พัฒนาสื่อการประชาสัมพันธ์ (promotion) พัฒนาการทำงานโดยให้บทบาทสำคัญกับทุกฝ่าย (participation) ส่งเสริมให้มีสนามฝึกซ้อมกิจกรรมกีฬาเชิงผจญภัย (practice field)

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัย การส่งเสริมการท่องเที่ยว ศักยภาพการท่องเที่ยว

¹นิสิตปริญญาเอก คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา จังหวัดพะเยา

PhD student, College of Management, University of Phayao, Phayao Province.

²รองศาสตราจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา จังหวัดพะเยา

Associate Professor, College of Management, University of Phayao, Phayao Province.

Corresponding author e-mail: nongnuchjai@gmail.com

ARTICLE HISTORY: Received 4 January 2021, Revised 8 February 2021, Accepted 22 February 2021.

Abstract

The objectives of this research were 1. to study the state, issues and obstacles to sports tourism in the adventure dimension of Nakhon Nayok Province; 2. to evaluate the potential and capability of attractions, accessibility, facilities, management, accommodations and activities in order to develop sports tourism in the adventure dimension of Nakhon Nayok Province. The research was qualitative in nature. The key informants were 15 government agencies, private organizations and scholars. Semi-structured in-depth interviews with the key informants were conducted to gather information on tourism potential, tourism development, state and obstacles to tourism. Content analysis was performed by prioritizing, categorizing and summarizing the information gathered from the interview and SWOT analysis was conducted.

The study showed that 1. the issues concerning sports tourism in the adventure dimension of Nakhon Nayok Province were inadequate coverage of public transportation system in the province and traffic problem due to high usage of personal vehicles causing inconvenience to tourists without personal vehicles. The obstacle was the lack of collaboration and integration between agencies and organizations related to tourism. It was also found that 2. the potential of Nakhon Nayok Province in sports tourism in the adventure dimension came from natural resources as attractions, basic facilities and management, while accommodations, accessibility and activities should be improved. SWOT analysis was used as the synthesis framework for TOWS matrix analysis and Paradigm model was presented. The model consisted of Accessibility, Activity, Anticipation, developing accommodation business (Place), developing service personnel (People), developing work Policy, developing of a clear and systematic Plan, developing promotional media (Promotion), developing work by giving all parties important roles (Participation), and encouraging establishment of Practice fields.

Keywords: *Sports tourism in the adventure dimension, Tourism promotion, Tourism potential*

บทนำ

การท่องเที่ยวของจังหวัดนครนายกมีกิจกรรมการท่องเที่ยวผจญภัยที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางเข้าไปร่วมกิจกรรม แต่การท่องเที่ยวผจญภัยจังหวัดนครนายกยังไม่สามารถนำมาเป็นการท่องเที่ยวหลักของจังหวัดนครนายกได้เนื่องจากขาดการบริหารจัดการเพื่อสร้างแรงดึงดูดให้นักท่องเที่ยวควรมีการเพิ่มเติมรูปแบบกิจกรรมและการบริการนักท่องเที่ยวเพื่อให้ นักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี หากต้องการส่งเสริมในรูปแบบการท่องเที่ยวผจญภัยในชั้นสูง ก็พบว่าภายในประเทศไทยพบว่ามีจังหวัดที่พร้อมแหล่งท่องเที่ยวผจญภัยระดับสูงได้ จังหวัดต่าง ๆ ในปัจจุบันมีความพร้อมในระดับปานกลาง (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2556)

การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Tourism) เป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีแนวโน้มความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจการท่องเที่ยวในภาพรวมของประเทศอย่างมาก โดยปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศที่มีความสนใจในแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาในประเทศไทยด้วยความหลากหลายและมีสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวได้หลายกลุ่มที่มีเอกลักษณ์แตกต่างจากการท่องเที่ยวโดยทั่วไป ยังมีความเชื่อมโยงของธุรกิจในช่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยว โดยมีองค์ประกอบหลัก 4 ประการ ได้แก่ ที่พัก (Accommodation) การขนส่ง (Transport) การท่องเที่ยวและกิจกรรม (Activity) และอาหารและงานฝีมือ (Food and Craft) ซึ่งสามารถสร้างรายได้ให้กับผู้เกี่ยวข้องอีกมากมายโดยจะก่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจในวงกว้าง การกระตุ้นให้ตลาดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาขยายตัว

ตารางที่ 1: ประเภทของการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

กิจกรรมปี 2559	รายได้ (ล้านบาท)
การจัดการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ	527
การเล่นกิจกรรมกีฬา	18,395
การเข้าชมกิจกรรมกีฬา	2,080
รวม	21,003

ที่มา: กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา (2560)

จากตารางที่ 1 พบว่าประเภทของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่ได้รับความนิยมจากกลุ่มนักท่องเที่ยว คือ การจัดการแข่งขันกีฬา การเล่นกิจกรรมกีฬา และการเข้าชมกิจกรรมกีฬาสามารถนำรูปแบบกิจกรรมเชิงกีฬาทั้ง 3 รูปแบบมาปรับเข้ากับกิจกรรมผจญภัยเพื่อเป็นการต่อยอดรูปแบบกิจกรรมผจญภัยและพัฒนาจังหวัดนครนายกโดยสอดคล้องกับการรายงานรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของไทยใน พ.ศ. 2559 แยกตามประเภทของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีมูลค่า

จากงานวิจัยเรื่องแนวทางการส่งเสริมคุณภาพการบริการการท่องเที่ยวแบบผจญภัย จังหวัดนครนายกจะเห็นว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวผจญภัยจังหวัดนครนายกส่วนใหญ่ใช้เวลาเข้าร่วมกิจกรรมเพียงเล็กน้อย ระยะเวลาที่กำหนดให้ในช่วงเวลาสั้นๆเป็นการเล่นเพื่อความสนุกสนานเพียงคนเดียวหรือกลุ่มเพื่อนของนักท่องเที่ยวเพียงเล็กน้อยทำให้นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นแบบนักทัศนจรทำให้การท่องเที่ยวจังหวัดนครนายกเป็นเพียงการท่องเที่ยวเพื่อเพียงผ่าน ดังนั้นการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวผจญภัยในจังหวัดนครนายก ให้เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติเพื่อเล่นกีฬาแบบผจญภัยจึง เป็นการส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่ที่สนใจในการท่องเที่ยวผจญภัยเพื่อการแข่งขันเชิงกีฬาได้มาเข้าร่วม เป็นการเพิ่มความท้าทายมากยิ่งขึ้น และยังสร้างมิตรภาพใหม่ ๆ ให้กับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่สนใจในด้านเดียวกันได้มาพบปะสังสรรค์ในการท่องเที่ยวผจญภัยเชิงกีฬา กิจกรรมดังกล่าวข้างต้นจะเกิดความเชื่อมโยงของธุรกิจแบบห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยว ซึ่งสามารถสร้างรายได้ให้กับผู้เกี่ยวข้อง คือการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติให้เป็นสถานที่แข่งขัน เข้าชม และเล่นกิจกรรมแบบผจญภัยเชิงกีฬา (พรทิพย์ รุ่งเรือง, 2559)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาจากข้อมูลข้างต้นว่าจังหวัดนครนายกเป็นจังหวัดที่มีทิศทางแนวโน้มการเติบโตทางด้านการท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดการส่งเสริมกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวที่เหมาะสมในเรื่อง “การพัฒนาความต้องการในศักยภาพกิจกรรมการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัย จังหวัดนครนายก ทั้งนี้เพื่อประเมินศักยภาพในการส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวมีกิจกรรมสามารถมาท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหา และอุปสรรคการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัย จังหวัดนครนายก
2. เพื่อประเมินศักยภาพความสามารถสิ่งดึงดูดใจ การเข้าถึง สิ่งอำนวยความสะดวก การบริหารจัดการที่พัก และกิจกรรมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัย จังหวัดนครนายก

การทบทวนวรรณกรรม

1. การท่องเที่ยวแบบผจญภัย

วาร์ซด์ มัชยมบุรุษ (2554) การท่องเที่ยวแบบผจญภัย (Adventure Travel) การท่องเที่ยวลักษณะพิเศษได้รับความนิยมสูงนานตั้งแต่ต้น ทวาดเสียว ผจญภัย ความทรงจำ ความปลอดภัยได้ประสบการณ์ใหม่ สมาคมไทยท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และผจญภัย (2549) กำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวแบบผจญภัยเป็น 3 รูปแบบ 1) แบบธรรมดาทั่วไป (Common Adventure) ไม่ต้องเป็นมืออาชีพ 2) แบบซอฟท์ แอดเวนเจอร์ (Soft Adventure) กิจกรรมง่ายไม่ต้องอาศัยความรู้เน้นบันเทิงผ่อนคลาย 3) แบบเอ็กซ์ตรีม แอดเวนเจอร์ (Extreme Adventure) ใช้ความรู้อย่างสูง เหมาะกับคนที่รักผจญภัยเป็นอย่างมาก ในการวิจัยครั้งนี้เพื่อต่อยอดกิจกรรมผจญภัยเดิมจึงนำรูปแบบที่จำแนกได้ 3 รูปแบบมาเป็นหลักของการส่งเสริมเพื่อการศึกษา ตรวจสอบกิจกรรมท่องเที่ยวแบบผจญภัยที่สามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัย จังหวัดนครนายก

2. รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

Weed & Bull (1997) การท่องเที่ยวเชิงกีฬาในประเทศไทยนั้น สามารถแบ่งออกตามวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมได้ 3 ประเภท คือ 1) การเล่นเกมกีฬากีฬา ทำให้มีผู้สนใจเดินทางไปเพื่อชมการแข่งขัน 2) การเข้าชมกิจกรรมกีฬา สถานที่ที่จะไปต้องเป็นสิ่งดึงดูดให้เกิดการท่องเที่ยว 3) การจัดการแข่งขันกีฬา นักท่องเที่ยวเข้าร่วมแข่งขันเพื่อต้องการชัยชนะ ในงานวิจัยนี้สามารถนำมาส่งเสริมการท่องเที่ยวผจญภัยให้เป็นการท่องเที่ยวแบบกีฬาเชิงผจญภัยได้มาปรับรูปแบบของกิจกรรมเพื่อเป็นตัวเลือกให้แก่นักท่องเที่ยวที่สนใจจังหวัดนครนายกที่ประเภทของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาสามารถจำแนกได้ 3 รูปแบบ 1) การเล่นเกมกีฬากีฬา 2) การเข้าชมกิจกรรมกีฬา 3) การจัดการแข่งขัน

³ปัทมา ว่าพัฒน์วงศ์ และปราโมทย์ ประสาทกุล. ประชากรไทยในอนาคต. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.ipsr.mahidol.ac.th/IPSR/AnnualConference/Conferencell/Article/Article02.htm>. 25 พฤศจิกายน 2558

⁴สำนักงานสถิติแห่งชาติ. บทสรุปผู้บริหาร การสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทย พ.ศ.2557. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/themes/files/elderlyworkExc57.pdf>. 26 พฤศจิกายน 2558

3. ศักยภาพทางการท่องเที่ยว

บุษบา สิทธิการ และสิริวัฒนา ไจมา (2553) ได้กล่าวถึงการพิจารณาความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวในการพัฒนาที่สำคัญ 6 A's ได้แก่ 1) สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว (attraction) 2) เส้นทางคมนาคมเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (accessibility) 3) สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว (amenities) 4) การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว (ancillary service) 5) ที่พักในแหล่งท่องเที่ยว (accommodations) 6) กิจกรรมการท่องเที่ยว (activities) กล่าวโดยสรุปองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว หมายถึงความพร้อมในด้านต่าง ๆ เพื่อการรองรับนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบกิจกรรมท่องเที่ยวด้านผจญภัยเชิงกีฬาที่มีความต้องการการท่องเที่ยว แตกต่างจากการท่องเที่ยวทั่วไปทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจในแหล่งท่องเที่ยว

4. การพัฒนาการท่องเที่ยว

ชัยวุฒิ ชัยพันธุ์ (2544) การพัฒนาที่ก่อให้เกิดทรัพย์สินทุนที่สำคัญ 4 ประการ คือ ทุนธรรมชาติ ทุนฝีมือมนุษย์ ทุนทางสังคม และทุนมนุษย์ ในการพัฒนานั้นทรัพย์สินทุนทั้ง 4 ประการต้องอยู่คงที่หรือเพิ่มขึ้นจนนำไปสู่การพัฒนา การพัฒนานั้นมีขั้นตอนการสร้างการพัฒนาทั้งหมด 5 ขั้นตอนดังนี้ 1) การวางแผน 2) การพัฒนา 3) การปรับปรุง 4) การกระจายรายได้ และ 5) ความพึงพอใจ กล่าวโดยสรุปสามารถนำองค์ประกอบสำคัญในเรื่อง การส่งเสริมการท่องเที่ยว และการมีส่วนร่วมได้ยึดหลักแก้ปัญหาและลดปัญหา ดำเนินการในรูปแบบกลุ่ม เพื่อการสร้างพลังกลุ่มตั้งแต่ตอนเริ่มต้นในการรับผิดชอบร่วมกันคำนึงถึงขีดความสามารถ ปลูกฝังให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของสอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม

5. ความต้องการนักท่องเที่ยว

สุรเชษฐ เษษฐมาส (2541) องค์ประกอบพื้นฐานความต้องการของการท่องเที่ยวที่สำคัญมี 5 ประการ คือ 1) ความต้องการด้านบุคลากร 2) ความต้องการด้านวัสดุ/อุปกรณ์ 3) ความต้องการด้านการพัฒนาที่พักแรม 4) ความต้องการด้านการพัฒนาร้านอาหาร และ 5) ความต้องการด้านกิจกรรมในงานวิจัยนี้นำมาศึกษาแนวคิดและทฤษฎีการท่องเที่ยวที่สำคัญมี 5 ประการ การท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบาย เข้าไปเที่ยวแล้วได้รับความสนุกสนานตื่นเต้นหวาดเสียว ผจญภัย มีความทรงจำ ความปลอดภัย มาเป็นแนวทางการศึกษาเพื่อเพิ่มตัวเลือกรูปแบบกิจกรรมนำมาส่งเสริมการท่องเที่ยว กีฬาเชิงผจญภัยอย่างแท้จริง

6. พฤติกรรมนักท่องเที่ยว

รวีวรรณ โปรรุ่งโรจน์ (2558: 2) สามารถจำแนกได้ 5 ได้ดังนี้ 1) ประเภทของกิจกรรม 2) สถานที่ของกิจกรรม 3) องค์ประกอบของกิจกรรม 4) การมีส่วนร่วมของกิจกรรม และ 5) วัตถุประสงค์ของกิจกรรม ในการวิจัยนี้นำพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาทั้ง 5 รูป เป็นกรอบการวัดพฤติกรรมต้องการของการบริการที่มีแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัยเนื่องจากการท่องเที่ยวทั้ง 2 รูปแบบ มีความเฉพาะทางที่มีความเชื่อมโยงกัน

7. การวิเคราะห์ด้วย SWOT

สมคิด บางโม (2552: 351) การวิเคราะห์สถานการณ์จะช่วยให้ทราบว่าได้เดินทางมาถูกทิศไม่หลงทางไปยังเป้าหมายได้ดีหรือไม่ มั่นใจได้อย่างไรว่าระบบการทำงานมีประสิทธิภาพอยู่ มีจุดอ่อนที่จะต้องปรับปรุงอย่างไร มีปัจจัยที่ควรนำมาพิจารณา 2 ส่วนดังนี้ (ณรงค์วิทย์ แสนทอง, 2551: 22-23)

1) ปัจจัยภายใน (internal environment analysis) ได้แก่ S มาจาก Strengths หมายถึง จุดเด่นหรือจุดแข็ง W มาจาก Weaknesses หมายถึง จุดด้อยหรือจุดอ่อน

2) ปัจจัยภายนอก (external environment analysis) ได้แก่ O มาจาก Opportunities หมายถึง โอกาส T มาจาก Threats หมายถึง อุปสรรค เป็นข้อจำกัดที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอก กล่าวโดยสรุปเพื่อให้การส่งเสริมการส่งเสริมการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัยมีประสิทธิภาพ ได้นำการวิเคราะห์ด้วย SWOT Analysis มาวิเคราะห์สถานการณ์ ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก จะช่วยให้ทราบว่าได้เดินทางมาถูกทิศไม่หลงทาง

8. การวิเคราะห์กลยุทธ์ (TOWS Matrix)

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2550) การนำการวิเคราะห์ด้วย SWOT Analysis มาจับคู่ระหว่าง ปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในมีทางเลือกของกลยุทธ์ 4 ทางเลือกซึ่งเกิดจากการจับคู่ระหว่างปัจจัย ภายนอกและปัจจัยภายใน ดังนี้

- 1) กลยุทธ์ SO (SO strategy) ถือว่าอยู่ในตำแหน่งการการุณ
- 2) กลยุทธ์ ST (ST strategy) ถือว่าอยู่ในตำแหน่งการแข่งขัน
- 3) กลยุทธ์ WO (WO strategy) ถือว่าอยู่ในตำแหน่งการอนุรักษ์
- 4) กลยุทธ์ WT (WT Strategy) ถือว่าอยู่ในตำแหน่งการตั้งรับ

กล่าวโดยสรุปเมื่อทราบว่าทางที่จะส่งเสริมการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัยมีประสิทธิภาพ นั้นมีแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค จากการวิเคราะห์ด้วย SWOT Analysis เพื่อเป็นการ ดำเนินการส่งเสริมการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัยได้ทำการวิเคราะห์กลยุทธ์ (TOWS Matrix) สร้าง กลยุทธ์ใหม่จากสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ปัจจุบัน

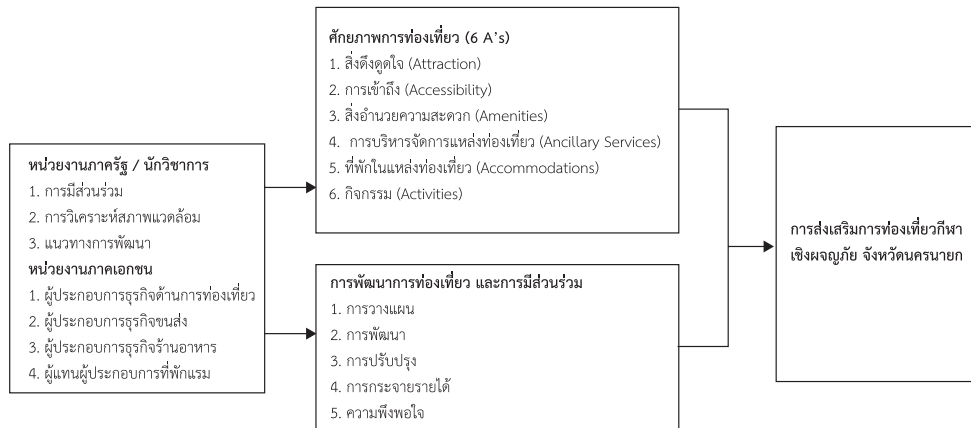
ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) แบ่งกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ ข้อมูลเชิงคุณภาพออกเป็น 3 กลุ่ม จำนวน 15 คน ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ ผู้ประกอบการภาคเอกชน นักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัย จังหวัดนครนายก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยใน ครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (semi-structure) ใช้วิธีการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (purposive sampling)

2. ขอบเขตทางด้านสถานที่วิจัย จังหวัดนครนายกจำนวน 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอบ้านนา อำเภอปากพลี อำเภอเมืองนครนายก อำเภอองครักษ์

3. ขอบเขตด้านประชากร การใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) แบบกึ่งมี โครงสร้างจากผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informants) 3 กลุ่มตัวอย่างคือ หน่วยงานภาครัฐจำนวน 5 ท่าน ผู้ประกอบการภาคเอกชนจำนวน 5 ท่าน นักวิชาการ จำนวน 5 ท่าน รวมทั้งหมด 15 ท่าน

กรอบความคิดที่ใช้วิจัย



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยการส่งเสริมการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัย จังหวัดนครนายก

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงเอกสาร (documentary research) ซึ่งเป็นเครื่องมือหลักที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นก็ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (semi-structure) เพื่อให้ผู้วิจัยสามารถซักถามได้ตรงประเด็นและครอบคลุมที่ต้องการศึกษาใช้แบบคำถามสัมภาษณ์แบบเดียวกันทั้ง 3 กลุ่ม ตามข้อคำถาม แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

- 1.1 หน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวผจญภัยและกิจกรรมการท่องเที่ยวผจญภัย
- 1.2 ศักยภาพความสามารถของการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัย จังหวัดนครนายก
- 1.3 การพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดนครนายกให้กลายเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัย
- 1.4 สภาพปัญหา อุปสรรคการพัฒนาการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัย

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ

การเก็บข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (semi-structure) โดยวิธีการบันทึกเสียงและการจดบันทึกเพื่อประมวลผลข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำเสนอต่อไป

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

รวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) จากกลุ่มตัวอย่างนำข้อมูลจัดหมวดหมู่และวิเคราะห์ข้อมูล

- 3.1 ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหาจัดความสำคัญ จัดกลุ่มของเนื้อหา รวมถึงการวิเคราะห์ จำแนกและสรุปประเด็นสำคัญ

3.2 ผู้วิจัยใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (triangulation) การตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งที่มาของข้อมูลในด้านเวลา สถานที่ และบุคคล ต่างสถานที่ และผู้ให้ข้อมูลเหมือนเดิมหรือไม่ได้ข้อค้นพบมาเหมือนกันแสดงว่า ข้อมูลที่ได้มามีความถูกต้อง (สุภางค์ จันทวานิช. 2553)

ผลการวิจัย

1. สภาพปัญหา และอุปสรรคของการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัย จังหวัดนครนายก

สภาพทั่วไปจากผู้ให้สัมภาษณ์“...ทรัพยากรธรรมชาติอากาศดีเป็นลำดับที่ 7 ของโลกมีโรงงานอุตสาหกรรมน้อยส่งผลต่อคุณภาพชีวิต...”ทิวทางทรัพยากรธรรมชาติอากาศบริสุทธิ์อยู่ใกล้กรุงเทพฯ ต่อให้ผู้สนใจมีเวลาท่องเที่ยวเพียงเล็กน้อยก็สามารถเข้ามาท่องเที่ยวได้ จากผู้ให้สัมภาษณ์“...ขณะนี้คนทำงานกันเยอะหยุดน้อยลงทำงานมากขึ้น...” มีทั้งผู้ประกอบการเอกชนและภาครัฐเป็นรูปแบบที่แตกต่างจากการท่องเที่ยวทั่วไปจะได้รับความสนุกสนาน ทำหาย ตื่นเต้น เพิ่มเติมรูปแบบกีฬาต่อยอดจากรูปแบบเดิมเพื่อเพิ่มทางเลือก โดยไม่ต้องใช้งบประมาณมากมายเพื่อให้เข้ากับสถานการณ์เศรษฐกิจประเทศ

ปัญหาจากผู้ให้สัมภาษณ์“...ต้องใช้รถส่วนตัวในการมาเนื่องจากถนนขนส่งถึงสถานที่ท่องเที่ยวยังไม่ถึง...” ด้านการคมนาคมขนส่งไม่ทั่วถึงไม่มีความเชื่อมโยงกันไม่สะดวกหากไม่มีรถยนต์ส่วนตัว ประเทศไทยร้อนจัดหากไม่ใช่กลุ่มที่ต้องการความท้าทายความสามารถอย่างแท้จริงก็ทำให้ไม่ประทับใจ รูปแบบกิจกรรมผจญภัยเดิมใช้ช่วงเวลาเช้าสั้น ๆ ทำให้ธุรกิจที่พักผ่อนไม่ตื่นตัว จากผู้ให้สัมภาษณ์“...ด้วยลักษณะการท่องเที่ยวจังหวัดนครนายกนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาแบบมาเช้าเย็นกลับจึงไม่มีความจำเป็นในการพักผ่อน...” การทำงานภาครัฐที่เป็นผู้กำหนดนโยบายมีการสลับสับเปลี่ยนผู้ดูแลบ่อยครั้ง ยังขาดการพูดคุยกับของหลายหน่วยงานส่งผลต่อภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดนครนายกไม่ชัดเจนอุปสรรคไม่ปรับแก้การท่องเที่ยวจากผู้ให้สัมภาษณ์“...หากหน่วยงานภาครัฐไม่เห็นความสำคัญในการพัฒนารูปแบบกิจกรรมสถานที่ท่องเที่ยวเขตพื้นที่อุทยานหรือเขตพื้นที่ที่มีหน่วยงานราชการหน้าที่หลักไม่ใช่ในเรื่องการท่องเที่ยวทำให้มองข้ามการพัฒนารูปแบบกิจกรรม...”เขตอุทยานแห่งชาติมีกฎข้อบังคับหน่วยงานราชการขาดความเชี่ยวชาญพัฒนาการท่องเที่ยวขาดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานการทำงานแบบบูรณาการ ทิศทางเป้าหมายไม่ตรงกันไม่มีงบประมาณส่วนกลาง จากผู้ให้สัมภาษณ์ “...จากสถานการณ์โควิด-19 ทำให้นักท่องเที่ยวคิดหรือตัดสินใจมากขึ้นในการเล่นกิจกรรม...” ด้วยสถานการณ์การแพร่กระจายของโรคโควิด 19 ทำให้การตัดสินใจในการเล่นกิจกรรมเพิ่มมากขึ้นจากการศึกษาสภาพ ปัญหา และอุปสรรคสภาพทั่วไปในการส่งเสริมการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัย ดังนี้ สภาพปัญหา ด้านการจราจรคมนาคมระบบขนส่งไม่ทั่วถึง ไม่เชื่อมโยงกันไม่สะดวกหากไม่มีรถส่วนตัว สภาพอากาศประเทศไทยร้อนจัดหากไม่ต้องการความท้าทายอย่างแท้จริงก็ไม่ประทับใจ กิจกรรมเดิมใช้ช่วงเวลาเข้าร่วมแบบสั้น ๆ ทำให้ธุรกิจที่พักผ่อนไม่ตื่นตัว ภาครัฐที่เป็นผู้กำหนดนโยบายมีการสลับสับเปลี่ยนผู้ดูแลบ่อยครั้ง การทำงานขาดการพูดคุยของหลายหน่วยงานส่งผลต่อภาพไม่ชัดเจน ภาครัฐยังขาดการทำงานแบบบูรณาการ เป้าหมายหรือทิศทางที่ไม่ตรงกันระหว่างหน่วยงานทั้งการไม่มีงบประมาณส่วนกลางเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ด้วยสถานการณ์การแพร่กระจายของโรคโควิด19 ทำให้มีการตัดสินใจในการเล่นกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น อุปสรรค ได้แก่ การเข้าถึงยากลำบากหากมีการปรับแก้ ด้านสถานที่ท่องเที่ยวส่วนใหญ่อยู่ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติที่มีกฎหรือข้อบังคับหน่วยงานที่ดูแล คือ หน่วยงานราชการที่ยังขาดความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว การทำงานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาและการส่งเสริมของหน่วยงาน

2. การประเมินศักยภาพความสามารถสิ่งดึงดูดใจ การเข้าถึง สิ่งอำนวยความสะดวก การบริหารจัดการ ที่พัก และกิจกรรมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัย จังหวัดนครนายก

รายละเอียดเกี่ยวกับศักยภาพท่องเที่ยวผจญภัยเชิงกีฬา (6 A's)

ด้านสร้างสิ่งดึงดูดใจ (Attraction): ทรัพยากร ธรรมชาติ และอากาศบริสุทธิ์ติดอันดับโลกจากผู้ให้สัมภาษณ์ “...ใกล้กรุงเทพใกล้สามารถใช้เวลาการท่องเที่ยวเพียงแค่วันเดียวก็สามารถมาท่องเที่ยวได้...” ที่มีชีวิตชาวเมืองอยากหลีกเลี่ยงความแออัด ด้านพื้นที่ตั้งของจังหวัดนครนายกจากผู้ให้สัมภาษณ์ “...เดินทางได้ง่ายด้วยเส้นทางการเดินทางเข้าถึงง่ายก็เข้าถึงธรรมชาติได้...” ติดกับกรุงเทพมหานครและเส้นทางการเดินทางง่ายไม่สลับซับซ้อนเหมาะสำหรับมีเวลาท่องเที่ยวจำกัด รูปแบบกิจกรรมก็แตกต่างจากทั่วไป ได้รับความสนุกสนาน ทำทาย ตื่นเต้น และออกกำลังกาย

ด้านการเข้าถึง (Accessibility): พื้นที่ติดกับกรุงเทพมหานครจากผู้ให้สัมภาษณ์ “...นักท่องเที่ยวบางส่วนตัวกันมากก็ทำให้การจราจรติดขัดมาก...” แต่ถ้าไม่แก้ไขเรื่องการจราจรที่ติดขัดทำให้ใช้เวลาเดินทางไม่ต่างจากจังหวัดที่อยู่ไกล การที่ไม่ใช้รถประจำทางเข้าถึงสถานที่เนื่องจากที่ตั้งอยู่ลึกทำให้นิยมใช้รถส่วนตัวแต่การบริการการเข้าถึงจากผู้ให้สัมภาษณ์ “...ควรปรับปรุงการใช้รถเข้าไปไม่ชำนาญทางป้ายบอกทางหรือแผนที่ในสื่อออนไลน์ก็ยังไม่ชัดเจนควรใช้สื่อออนไลน์มากกว่าป้ายบอกทางทำให้เสียทัศนียภาพธรรมชาติลงด้วย...” ป้ายบอกทิศทางที่ขาดช่วงควรปรับใช้ระบบสื่อสารออนไลน์หรือระบบแผนที่ออนไลน์ที่ระบุถึงสถานที่ประกอบกิจกรรม เพื่อลดการใช้ป้ายที่บดบังทัศนียภาพทางธรรมชาติที่สวยงาม

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities): มีความพร้อมทางด้านสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน แต่ในการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัยยังขาดในเรื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์ “...ยังขาดการรักษาพยาบาลภายในจังหวัดบุคลากรที่มีความรู้...” การประณพยาบาลหรือโรงพยาบาลที่คอยอำนวยความสะดวกในเวลาฉุกเฉินจึงส่งผลต่อความมั่นใจในการเข้าร่วมกิจกรรมที่มีความเสี่ยงควรมีการเพิ่มจุดนี้จากผู้ให้สัมภาษณ์ “...ผู้ประกอบการหรือผู้ให้บริการยังไม่เข้าใจนักท่องเที่ยวที่แตกต่างจากกลุ่มอื่นทั่วไป...”

เพิ่มความเชื่อมโยงของกิจกรรมและองค์ประกอบการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัยอื่น ๆ เช่น อุปกรณ์การเข้าร่วมกิจกรรม อุปกรณ์เสริมด้านความปลอดภัย นอกเหนือจากร้านขาย

ด้านการบริหารจัดการ (Ancillary): ควรเริ่มจากการให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำงานแบบบูรณาการพูดคุยร่วมกันทุกฝ่ายทำการศึกษาการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัยอย่างลึกซึ้งจากผู้ให้สัมภาษณ์ “...ไม่มีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวดังนั้นควรมีการพูดคุยหรือบริหารจัดการเพื่อให้เกิดความสอดคล้องหรือหาทางออก หรือผลประโยชน์ที่จะได้รับทั้งสองฝ่ายได้...” กำหนดแผนนโยบายให้ชัดเจนนำจุดเด่นหากมีการบริหารที่ดีได้เติมศักยภาพเพื่อลงมาสื่อสารกับผู้ประกอบการจากผู้ให้สัมภาษณ์ “...การสื่อสารถึงช่องทางการนำเสนอใหม่ ๆ ให้ถึงนักท่องเที่ยวเห็นภาพได้ชัดเจนถึงรูปแบบกิจกรรม...” ควรหันมาใช้ระบบสื่อสารออนไลน์เพื่อตอบสนองในยุคปัจจุบันให้มากขึ้น

ด้านที่พัก (Accommodation): ที่พักเป็นแบรีสอร์ตหรือโฮมสเตย์ลักษณะบ้านหลังไม่มีโรงแรมขนาดใหญ่จากผู้ให้สัมภาษณ์ “...ยังไม่ตอบเจตย์ให้กับกลุ่มนักท่องเที่ยวรองรับกลุ่มที่มาสัมมนามากกว่า...” กลุ่มลูกค้าส่วนใหญ่เป็นกลุ่มสัมมนาจากผู้ให้สัมภาษณ์ “...ควรมีบริการเสริมสถานที่ออกกำลังกาย ชวน่า การนวดเพื่อตอบเจตย์นักท่องเที่ยวนอกเหนือจากที่พักกับอาหารเข้า...” จึงมีจำนวนมากแต่ไม่สามารถตอบเจตย์กลุ่มนักท่องเที่ยวได้เนื่องจากความสะอาด ความปลอดภัย และการบริการยังเป็นขั้นพื้นฐาน ควรปรับให้มีบริการเสริมเช่น สถานที่ออกกำลังกาย สระว่ายน้ำ การนวด

ประเภทต่าง ๆ ควรจัดโปรโมชั่นควบคู่กับกิจกรรมการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัย เพื่อกระตุ้นธุรกิจด้านที่พักมากขึ้นกว่าปัจจุบัน

ด้านกิจกรรม (Activities): กิจกรรมผจญภัยบริการที่แตกต่างจากการท่องเที่ยวทั่วไปจากผู้ให้สัมภาษณ์ “...เนื่องจากว่ารูปแบบกิจกรรมเป็นรูปแบบเดิมไม่มีการปรับเปลี่ยนเพราะไม่มีหน่วยงานไหนรับผิดชอบเป็นงานหลักทำให้เกิดความจำเจ...” แต่รูปแบบกิจกรรมเป็นรูปแบบพื้นฐานที่ไม่ได้การปรับเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรมจากผู้ให้สัมภาษณ์ “...เพื่อให้นักท่องเที่ยวมีได้เพิ่มแนวทางให้การออกกำลังกายมากยิ่งขึ้น...” ทำให้นักท่องเที่ยวที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ แล้วได้รับความตื่นเต้น ทำทลายลดลงดังนั้นควรมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรมให้เข้ากับช่วงของสถานการณ์การแพร่กระจายของโรคโควิด-19 ความสะอาด ปลอดภัย และช่วยส่งเสริมร่างกายให้แข็งแรงสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่การท่องเที่ยว

จากการประเมินศักยภาพในการจัดการ การท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัยจังหวัดนครนายก (6 A's) ในการพัฒนาการท่องเที่ยวมีรายละเอียดเกี่ยวกับจังหวัดนครนายกให้การส่งเสริมการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัย โดยใช้หลักการในการพัฒนาการท่องเที่ยว 5 ขั้นตอน ดังนี้

การวางแผน: แต่เดิมไม่มีความชัดเจนไม่มีการกำหนดทิศทางพัฒนาลงไปให้ผู้ประกอบการ ดังนั้นการวางแผนควรมีกระบวนการให้ชัดเจนและขีดความสามารถในด้านต่าง ๆ การทราบถึงข้อกำหนดดังกล่าวควรให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมจากผู้ให้สัมภาษณ์ “...จะต้องมาทำงานด้วยกัน โดยมีงบประมาณส่วนกลางมาให้บริการจัดการ...” ตั้งมีงบประมาณส่วนกลางให้แก่คณะผู้ทำงานโดยการกระตุ้นการประชาสัมพันธ์จากผู้ให้สัมภาษณ์ “...การลงทุนเรื่องอุปกรณ์ต่าง ๆ ไปแล้วควรปรับรูปแบบจากการวางแผนให้ใช้งบน้อยที่สุดควร...” ปรับแบบแผนให้มีการลงทุนน้อยที่สุดให้สอดคล้องกับธรรมชาติ พัฒนาบุคลากรให้แก่การท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวมั่นใจในการเข้าร่วมกิจกรรม รูปแบบกิจกรรมต้องศึกษาความชอบเฉพาะกลุ่ม

การพัฒนา: ควรมีการพัฒนาระบบการทำงานแบบบูรณาการดึงทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมทุกขั้นตอนจากผู้ให้สัมภาษณ์ “...ทุกส่วนต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาทั้งก่อนและหลัง...” พัฒนาบุคลากรด้วยการสร้างความรู้ความเข้าใจถึงศักยภาพของบุคลากรและสถานที่ให้เกิดประโยชน์ได้เต็มศักยภาพ ด้านการสื่อสารประชาสัมพันธ์ควรพัฒนาปรับมาให้ระบบสื่อสารออนไลน์ให้เข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว โดยไม่ต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมากตามแนวคิดของผู้ประกอบการส่วนใหญ่ในขณะนี้เนื่องด้วยปัญหาสภาพเศรษฐกิจจากผู้ให้สัมภาษณ์ “...นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ไม่เพียงมาเพื่อแข่งขัน แต่อาจจะเพิ่มในช่วงเวลาที่ต้องการฝึกซ้อมก่อนลงแข่งขันก็จะทำให้นักท่องเที่ยวตลอดทั้งปี...” ควรพัฒนาจัดการแข่งขันประจำปีของจังหวัดนครนายกเพื่อเพิ่มช่วงเวลาในการฝึกซ้อมเพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้ามาได้ตลอดทั้งปี

การปรับปรุง: มากที่สุดคือด้านการคมนาคมและการเข้าถึงสถานที่เนื่องจากมีขีดความสามารถน้อยมากจากผู้ให้สัมภาษณ์ “...ในวันเสาร์ อาทิตย์การจราจรติดขัดมาก...” ส่งผลกระทบต่อด้านอื่น ๆ ได้อีกมากมาย เพราะสถานที่บริการการท่องเที่ยวอยู่ห่างกันหรือลึกลงทำให้นักท่องเที่ยวใช้รถส่วนตัว ต่อให้ที่ตั้งของจังหวัดนครนายกได้เปรียบกว่าจังหวัดอื่น ๆ ที่อยู่ห่างไกลแต่ระยะเวลาที่ใช้เดินทางไม่แตกต่างกันจากผู้ให้สัมภาษณ์ “...ด้านการประชาสัมพันธ์ จากหน่วยงานราชการยังไม่เข้ากับยุคสมัย...” การประชาสัมพันธ์ควรปรับปรุงในการใช้สื่อออนไลน์มากกว่าให้เข้ากับรูปแบบกิจกรรม ยุคสมัยและรวดเร็ว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกให้ตอบโจทย์กลุ่มนักท่องเที่ยวผจญภัยเชิงกีฬามากกว่านี้กลุ่มนักท่องเที่ยวพื้นฐาน

การกระจายรายได้: สามารถเปลี่ยนบทบาทคนในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรจากผู้ให้สัมภาษณ์ “...คิดว่าน่าจะสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนมากขึ้นและทำให้คนในชุมชนส่วนใหญ่เป็นอาชีพชาวเกษตรกรที่รอพืชผลก็สามารถหารายได้เสริมได้หรือเป็นยึดอาชีพหลักได้...” คนในพื้นที่ส่วนใหญ่จะเข้ามาค้าขายองค์ประกอบการท่องเที่ยว หากสามารถพัฒนาได้จะทำคนในพื้นที่จากผู้ให้สัมภาษณ์ “...จากที่เคยขายของให้แก่นักท่องเที่ยวจากเดิมพวกของฝากอาหารต่าง ๆ หันมาเป็นเฉพาะกลุ่มมากขึ้น เช่น อุปกรณ์กีฬาของที่ช่วยเรื่องสุขภาพมากยิ่งขึ้นแตกต่างจากจังหวัดอื่น...” เป็นหลักโดยให้ความรู้ความเข้าใจในด้านการท่องเที่ยวมากขึ้นจากการเป็นผู้เชี่ยวชาญในกิจกรรมกีฬาเชิงผจญภัย ส่งผลให้เกิดความหวงแหนแก่คนในพื้นที่ที่เกิดประโยชน์ในระยะยาว สามารถสร้างรายได้เพิ่มขึ้นจากการบริการที่ตรงจุดเช่น อุปกรณ์การเข้าร่วมกิจกรรมส่วนตัว หรือการป้องกันรักษาพยาบาลจากกิจกรรมเพิ่มความมั่นใจให้นักท่องเที่ยว

ความพึงพอใจ: การบริการเพื่อรักษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวของจังหวัดนครนายกได้ในระบบพื้นฐาน การจะพัฒนาการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัย ให้ได้รับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวจากผู้ให้สัมภาษณ์ “...รักษามาตรฐานให้ดียิ่งขึ้น และต้องมีการบำรุงรักษาสถานที่อุปกรณ์เพื่อให้ นักท่องเที่ยวเกิดความมั่นใจกับกิจกรรม...” สถานที่ที่ให้บริการกิจกรรมกีฬาเชิงผจญภัย ควรมีหลายกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวเข้าร่วมรักษาระดับความตื่นตัว สนุกสนานของกิจกรรม ด้านอุปกรณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมต้องมีความพร้อม สะอาด และมั่นคง ปรับบรรยากาศในสถานที่ให้เข้ากับกิจกรรมจากผู้ให้สัมภาษณ์ “คือระดับความปลอดภัยในการเข้าร่วมกิจกรรม...” ควรเพิ่มจุดบริการด้านความปลอดภัยหรือประณมพยาบาลเพื่อสร้างความมั่นใจในการเข้าร่วมกิจกรรมแก่นักท่องเที่ยว

สรุปและอภิปรายผล

1. การวิเคราะห์ SWOT Analysis การส่งเสริมการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัย

ผู้วิจัยได้ประเมินจากศักยภาพในปัจจุบันโอกาสการพัฒนาการท่องเที่ยวผจญภัยด้วยการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค จากข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ตาราง 2: สรุปการวิจัยเชิงคุณภาพการส่งเสริมการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัยโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ SWOT Analysis

จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
S1 อากาศที่ดีอันดับโลกธรรมชาติที่ใกล้กรุงเทพฯ	W1 ช่วงฤดูแล้งขาดแคลนน้ำบริการทางน้ำไม่ได้
S2 ผู้ที่สนใจมีระยะเวลาท่องเที่ยวเล็กน้อย	W2 ขาดการดัดแปลงรูปแบบกิจกรรม
S3 เส้นทางเดินทางง่ายไม่ซับซ้อน	W3 ขาดการบริหารภาพการท่องเที่ยวไม่ชัดเจน
S4 รูปแบบการท่องเที่ยวแตกต่างจากทั่วไป	W4 คณะการทำงานโยกย้ายตำแหน่งบ่อยครั้ง
S5 การบริการเสริมทางที่ ราคายุติธรรม	W5 บุคลากรด้านการบริการขาดความรู้
โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threats)
O1 สร้างกิจกรรมเป็นมิตรกับทรัพยากรธรรมชาติ	T1 พื้นที่อุทยานแห่งชาติมีขีดความสามารถ
O2 กระตุ้นธุรกิจที่พักแรมใช้เวลาให้นานยิ่งขึ้น	T2 สถานการณ์การแพร่กระจายของโควิด19
O3 การบริหารการท่องเที่ยวเป็นจุดเด่นและชัดเจน	T3 ยังขาดระบบบูรณาการให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม
O4 แนวโน้มการปรับโครงสร้างระบบการทำงาน	T4 ปัญหาค่าจรรยาบรรณเข้าถึงสถานที่ยากลำบาก
O5 ให้ความรู้เข้าใจคนในท้องถิ่นในการสร้างอาชีพ	T5 ปัญหาคอนในท้องถิ่นต้องการเห็นผลเร็วที่สุด

จากตารางที่ 2 โดยนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ SWOT Analysis นำมาวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ทั้งภายนอกและภายในทั้งสิ่งที่ได้เกิดขึ้นแล้วและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต เพื่อจัดทำ การวิเคราะห์ TOWS Matrix เพื่อเสนอกลยุทธ์การส่งเสริมการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัย

2. การวิเคราะห์ TOWS Matrix Analysis การส่งเสริมการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัย

จากการวิเคราะห์ SWOT Analysis นำข้อมูลมากำหนดเป็นกรอบการเสนอกลยุทธ์การส่งเสริมการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัยจังหวัดนครนายก โดยการสังเคราะห์ TOWS Matrix Analysis ทำให้เกิดกลยุทธ์การพัฒนาแบ่งได้ 4 ประเภท คือ

ตารางที่ 3: การวิเคราะห์ TOWS Matrix Analysis - SO Strategy

จุดแข็งการพัฒนาการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัย (Strengths)	โอกาสการพัฒนาการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัย (Opportunities)
S1 อากาศดีติดอันดับโลกธรรมชาติที่ใกล้กรุงเทพฯ	O1 สร้างกิจกรรมเป็นมิตรกับทรัพยากรธรรมชาติ
S2 ผู้ที่สนใจมีระยะเวลาท่องเที่ยวเล็กน้อย	O2 กระตุ้นธุรกิจที่แพคเกจใช้เวลาให้นานยิ่งขึ้น
S3 เส้นทางการเดินทางง่ายไม่ซับซ้อน	O3 การบริหารการท่องเที่ยวเป็นจุดเด่นและชัดเจน
S4 รูปแบบการท่องเที่ยวแตกต่างจากทั่วไป	O4 แนวโน้มการปรับโครงสร้างระบบการทำงาน
S5 การบริการเสริมทางที่ ราคายุติธรรม	O5 ให้ความรู้เข้าใจคนในท้องถิ่นในการสร้างอาชีพ
กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategy) จังหวัดสีเขียวเพียบพร้อมกิจกรรมผจญภัยเชิงกีฬา	
กลยุทธ์ SO1 เพิ่มมูลค่ากิจกรรมผจญภัยเชิงกีฬา ที่ได้ประโยชน์และไม่ส่งผลเสียต่อทรัพยากรธรรมชาติ	
กลยุทธ์ SO2 พัฒนาโครงสร้างการบริการตรงความต้องการของเพื่อส่งเสริมภาพการท่องเที่ยว	

จากตารางที่ 3 การกำหนดกลยุทธ์การส่งเสริมการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัยเชิงรุก (SO Strategy) จังหวัดสีเขียวเพียบพร้อมกิจกรรมผจญภัยเชิงกีฬา

ตาราง 4: การวิเคราะห์ TOWS Matrix Analysis - ST Strategy

จุดแข็งการพัฒนาการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัย (Strengths)	อุปสรรคการพัฒนาการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัย (Threats)
S1 อากาศดีติดอันดับโลกธรรมชาติที่ใกล้กรุงเทพฯ	T1 พื้นที่อุทยานแห่งชาติมีขีดความสามารถ
S2 ผู้ที่สนใจมีระยะเวลาท่องเที่ยวเล็กน้อย	T2 สถานการณ์การแพร่กระจายของโควิด19
S3 เส้นทางการเดินทางง่ายไม่ซับซ้อน	T3 ยังขาดระบบบูรณาการให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม
S4 รูปแบบการท่องเที่ยวแตกต่างจากทั่วไป	T4 ปัญหาการจราจรการเข้าถึงสถานที่ยากลำบาก
S5 การบริการเสริมทางที่ ราคายุติธรรม	T5 ปัญหาคนในท้องถิ่นต้องการเห็นผลเร็วที่สุด
กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST Strategy) จังหวัดสร้างความเชื่อมั่นด้วยการเรียนรู้	
กลยุทธ์ ST1 พัฒนาให้บทบาทสำคัญกับทุกฝ่าย สร้างการทำงานแบบบูรณาการความเชื่อมั่นส่งถึงผู้สนใจ	
กลยุทธ์ ST2 พัฒนาการบริการ คนท้องถิ่นด้วยการเรียนรู้เพื่อสร้างประโยชน์ในระยะยาว	

จากตารางที่ 4 การกำหนดกลยุทธ์การส่งเสริมการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัยเชิงป้องกัน (ST Strategy) จังหวัดสร้างความเชื่อมั่นด้วยการเรียนรู้

ตาราง 5: การวิเคราะห์ TOWS Matrix Analysis - WO Strategy

จุดอ่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัย (Weaknesses)	โอกาสการพัฒนาการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัย (Opportunities)
W1 ช่วงฤดูแล้งขาดแคลนน้ำบริการทางน้ำไม่ได้	O1 สร้างกิจกรรมเป็นมิตรกับทรัพยากรธรรมชาติ
W2 ขาดการดัดแปลงรูปแบบกิจกรรม	O2 กระตุ้นธุรกิจที่พักรวมใช้เวลาให้นานยิ่งขึ้น
W3 ขาดการบริหารภาพการท่องเที่ยวไม่ชัดเจน	O3 การบริหารการท่องเที่ยวเป็นจุดเด่นและชัดเจน
W4 คณะการทำงานโยกย้ายตำแหน่งบ่อยครั้ง	O4 แนวโน้มการปรับโครงสร้างระบบการทำงาน
W5 บุคลากรด้านการบริการขาดความรู้	O5 ให้ความรู้เข้าใจคนในท้องถิ่นในการสร้างอาชีพ

กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO Strategy) จังหวัดงานมทรรรมผจญภัยเชิงกีฬา
 กลยุทธ์WO1 พัฒนาคู่มือสร้างแผนงานชัดเจนเป็นระบบอบรมเพิ่มความเชี่ยวชาญกับคนท้องถิ่นในการสร้างอาชีพ
 กลยุทธ์WO2 ส่งเสริมกิจกรรมผจญภัยเชิงกีฬาเพื่อเตรียมความพร้อมในการแข่งขัน งานมทรรรมหรือเทศกาล

จากตารางที่ 5 การกำหนดกลยุทธ์การส่งเสริมการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัยเชิงแก้ไข (WO Strategy) จังหวัดงานมทรรรมผจญภัยเชิงกีฬา

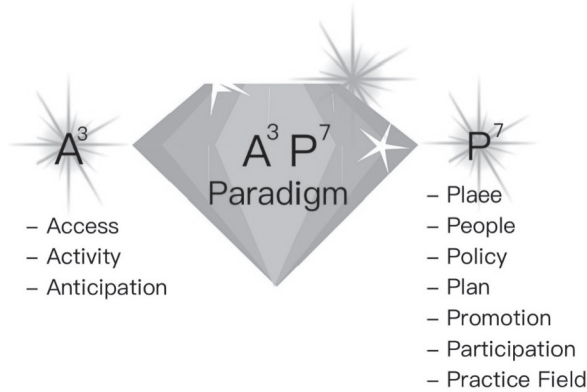
ตาราง 6: การวิเคราะห์ TOWS Matrix Analysis - WT Strategy

จุดอ่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัย (Weaknesses)	อุปสรรคการพัฒนาการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัย (Threats)
W1 ช่วงฤดูแล้งขาดแคลนน้ำบริการทางน้ำไม่ได้	T1 พื้นที่อุทยานแห่งชาติมีขีดความสามารถ
W2 ขาดการดัดแปลงรูปแบบกิจกรรม	T2 สถานการณ์การแพร่กระจายของโควิด19
W3 ขาดการบริหารภาพการท่องเที่ยวไม่ชัดเจน	T3 ยังขาดระบบบูรณาการให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม
W4 คณะการทำงานโยกย้ายตำแหน่งบ่อยครั้ง	T4 ปัญหาการจราจรการเข้าถึงสถานที่ยากลำบาก
W5 บุคลากรด้านการบริการขาดความรู้	T5 ปัญหาคนในท้องถิ่นต้องการเห็นผลเร็วที่สุด

กลยุทธ์เชิงรับ (WT Strategy) จังหวัดส่งเสริมความต้องการยุคการแพร่กระจายของโควิด19
 กลยุทธ์WT1 พัฒนาสื่อการประชาสัมพันธ์เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวยุคดิจิทัลในการรับสื่อ
 กลยุทธ์WT2 ส่งเสริมพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวในยุคการแพร่กระจายของโควิด19

จากตารางที่ 6 การกำหนดกลยุทธ์การส่งเสริมการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัยเชิงรับ (WT Strategy) จังหวัดส่งเสริมความต้องการยุคการแพร่กระจายของโควิด19

จากกลยุทธ์และโครงการต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปแนวทางในการวางกลยุทธ์เพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัยด้วยกระบวนการที่ผู้วิจัยขอตั้งชื่อว่า “Paradigm” ที่ให้ความสำคัญกับการร่วมมือกันในการพัฒนาแบบบูรณาการระหว่างหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยยึดหลักของการพัฒนาการส่งเสริมการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัยได้โดยศึกษา โดยการพัฒนานั้นต้องวางกลยุทธ์การพัฒนาองค์ประกอบการพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวผจญภัยได้ดังภาพ



ภาพที่ 2 A³ P⁷ Paradigm

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้ที่มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัย จังหวัดนครนายก มีความรู้เข้าใจการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีอยู่สร้างเป็นเอกลักษณ์
2. ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรการท่องเที่ยวและกิจกรรมที่มีอยู่เป็นสินค้าทางการท่องเที่ยว เพื่อนำเสนอให้มีการท่องเที่ยวในรูปแบบกีฬาเชิงผจญภัย ของการท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ ที่เป็นไปได้
3. สร้างความโดดเด่นให้กับการท่องเที่ยวของจังหวัดในทิศทางเดียวกัน ย้ำความเป็นการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัยที่มีความโดดเด่นต่างจากการท่องเที่ยวอื่นทั่วไป
4. ให้คนท้องถิ่นหรือชุมชนในจังหวัดนครนายกมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัย ให้มากขึ้น
5. รณรงค์ให้รู้การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ด้วยการสนทนาปฏิสัมพันธ์ในเครือข่ายสังคมออนไลน์ เนื่องจากเป็นสื่อที่มีค่าใช้จ่ายน้อย แต่สามารถสื่อสารได้กระจายเป็นวงกว้างในระยะเวลาสั้น ๆ
6. รณรงค์ให้คนท้องถิ่นหรือชุมชนรู้จักภูมิใจทรัพยากรการท่องเที่ยวของจังหวัดนครนายก ปลุกจิตสำนึกที่ดี ทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นจุดเด่นคงความสวยงาม อุทิศสมบูรณอยู่เสมอ เพื่อส่งผลที่ดีต่อภาพการท่องเที่ยวจังหวัดนครนายก
7. รณรงค์ปลูกฝังแนวความคิดการบริการที่ดี สามารถบริการความรู้ด้านกิจกรรมผจญภัยเชิงกีฬาได้ครบถ้วน สร้างความมั่นใจให้แก่นักท่องเที่ยว ส่งผลให้นักท่องเที่ยวกล้าที่จะเพิ่มระดับความยากของกิจกรรมได้เพื่อให้คนมีความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว เพื่อสร้างความประทับใจให้นักท่องเที่ยว
8. ทำภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดนครนายกชัดเจนในการท่องเที่ยวกีฬาเชิงผจญภัย เพื่อสร้างภาพจำให้แก่จังหวัดเมื่อผู้สนใจหรือนักท่องเที่ยวนึกถึง ด้วยการบริหารจัดการให้ไปในการส่งเสริมทิศทางเดียวกัน พยายามผลักดันรูปแบบกิจกรรมกีฬาเชิงผจญภัย จัดเป็นมหกรรมหรืองานประจำปีของจังหวัดนครนายก
9. กระตุ้นธุรกิจที่พักแรมภายในจังหวัดนครนายก ได้ด้วยกิจกรรมยามค่ำคืนเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้พักแรมภายในจังหวัดนครนายก ผู้ประกอบธุรกิจที่พักแรมควรศึกษาความต้องการของกลุ่มนักท่องเที่ยวแล้ว ควรนำมาปรับปรุงแก้ไขบริการหลักและบริการเสริมให้แก่นักท่องเที่ยว

10. ใช้ประโยชน์จากที่ตั้งของจังหวัดนครนายกที่ใกล้กับกรุงเทพมหานคร ที่มีกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติไม่ใช้รวมตัวท่องเที่ยวแต่ในเมืองหลวง ด้วยการประชาสัมพันธ์ให้เข้าถึงนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้เพื่อเป็นการกระจายกลุ่มนักท่องเที่ยวแล้ว ยังเป็นการเปิดตลาดกลุ่มใหม่ให้แก่จังหวัดนครนายก นอกจากกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย

เอกสารอ้างอิง

- กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา. (2560). รายงานภาวะเศรษฐกิจท่องเที่ยว (ฉบับที่ 6 ต.ค.-ธ.ค. 2559). กรุงเทพฯ: กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2556). สรุปผลงานวิจัยโครงการศึกษาสถานการณ์และโอกาสการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวกลุ่ม Eco & Adventure ไตรมาสที่ 3/2556 (กรกฎาคม-กันยายน 2556). กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- ชัยวุฒิ ชัยพันธุ์. (2544). พัฒนาชนบทยั่งยืน. กรุงเทพฯ: สาขาเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรงค์วิทย์ แสนทอง. (2551). การบริหารผลงานเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- บุษบา สิทธิการ และสิริวัฒนา ไจมา. (2553). รายงานวิจัยการพัฒนาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมและสนับสนุนความพร้อมของเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน ในกลุ่มภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย. เชียงราย: มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.
- พรทิพย์ รุ่งเรือง. (2559). แนวทางการส่งเสริมคุณภาพการบริการการท่องเที่ยวแบบผจญภัย จังหวัดนครนายก. ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม. (การจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว). พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา. ถ่ายเอกสาร.
- รวีวรรณ โปรงรุ่งโรจน์. (2558). พฤติกรรมนักท่องเที่ยว (Tourist Behavior). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วาร์ชต์ มัชฌมบุรุษ. (2554). รูปแบบการท่องเที่ยวในประเทศไทย. สืบค้นเมื่อ 12 กันยายน 2562, จาก <https://tourismatbuu.wordpress.com/>
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2550). พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ บริษัท ซีระฟิล์ม และ ไซเท็กจำกัด.
- สมคิด บางโม. (2552). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: วิทย์พัฒนา.
- สุรเชษฐ์ เชษฐมาส. (2541). วิสัยทัศน์การจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ ในรายงานการฝึกอบรมหลักสูตรการให้บริการด้านการท่องเที่ยวสำหรับเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กรมป่าไม้.
- Weed & Bull. (1997). Influences on Sport Tourism Relations in Britain: the Effects of Government Policy. *Tourism Recreation Research*, 22(2): 5-12.